७६३८८

लोक सेवा आयोग

नेपाल परराष्ट्र सेवा, राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणी, उपसचिव वा सो सरह (अप्राविधिक) पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा

२०६६।१२।२८

समय :- ३ घण्टा | पूर्णाङ्क :- १००

पत्र :- प्रथम

विषय :- प्रशासन र व्यवस्थापन

तलका प्रश्नहरूको उत्तर बेग्लाबेग्लै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ, अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

१. नेपालको संविधानले नागरिकता सम्बन्धमा गरिएका व्यवस्थाहरू संक्षेपमा उल्लेख गर्दै नेपालमा नागरिकता प्रदान गर्ने विषय किन सधैं पेचिलो बन्दै गएको होला? यसको स्थायी समाधानको लागि ठोस सुझाव दिनुहोस् । (५+४+६)=१५

२. तलब निर्धारण गर्ने सैद्धान्तिक आधारहरू बारे विवेचना गरी नेपालको निजामती सेवाका कर्मचारीहरूको तलब निर्धारण गर्दा यसको प्रयोगको आधारबारे समीक्षा गर्दै नेपाल जस्तो सानो अर्थतन्त्र भएको मुलुकमा सार्वजनिक सेवामा तलब निर्धारण गर्दा थप के कस्ता कुराहरूमा ध्यान दिनु पर्ने देख्नुहुन्छ? स्पष्ट पार्नुहोस् । (५+५+५)=१५

३. देशको आर्थिक-सामाजिक विकासमा सार्वजनिक संस्थानले पुऱ्याएको योगदानको मूल्याङ्कन गर्दै सार्वजनिक संस्थानको भूमिकालाई अझ बढी प्रभावकारी बनाउन कानूनी, नीतिगत, संस्थागत र कार्यक्रमगत रूपमा के कस्ता सुधार गर्नुपर्ला? सुझाव दिनुहोस् । १५

४. अतिकम विकसित मुलुकको रूपमा रहेको संघीय नेपालमा आर्थिक समृद्धिका लागि राष्ट्रिय पूँजी निर्माण र परिचालनको आवश्यकता रहेको भनि प्रायः सबै बजेट वक्तव्यमा उल्लेख गर्ने गरेको पाइन्छ । यसै सन्दर्भलाई दृष्टिगत गर्दा राष्ट्रिय पूँजीको निर्माण र यसको व्याख्या कसरी गरिन्छ? यसको संकलन र परिचालनमा के कस्ता आधारहरू छन् र हुनुपर्दछ साथै लगानी प्राथमिकता कस्तो हुनुपर्ला? विश्लेषण गर्नुहोस् । (४+६+५)=१५

५. नेपाली समाजको बनौटका आधार र विशेषताहरूको चर्चा गर्दै विभिन्न कारणबाट सामाजिक बनौटमा आईरहेका परिवर्तनहरूको विवेचना गरी आगामी दिनहरूमा संघीयताको माध्यमबाट सामाजिक बनौट राष्ट्रिय एकताको लागि बलियो हुने आधारहरूका बारेमा आफ्नो ठोस विचार प्रस्तुत गर्नुहोस् । (४+५+६)=१५

६. निजामती सेवा समाजका उम्दा प्रतिभाहरूको समूह हो । रिक्त पदहरूमा प्रतिस्पर्धात्मक प्रतियोगिता उम्दा प्रतिभा आमन्त्रणको प्रक्रिया हो । सेवाभित्र प्रवेश गरिसकेपछि निजामती सेवा सुरक्षित एवं विस्तृत बृत्ति गतिशीलता भएको क्षेत्र भएकोले पनि युवा प्रतिभाहरूको लागि बृत्ति चयनको भरपर्दो विकल्प पनि हो, नेपालको निजामती सेवाको सन्दर्भमा पछिल्ला वर्षहरूमा पर्न आएका आवेदन र सिफारीश स्थितिको विश्लेषण गर्ने हो भने विश्वविद्यालयका उत्कृष्ट प्रतिभाहरू अत्यन्त न्यून सङ्ख्यामा मात्र यस सेवामा प्रवेश गरिरहेको पाइन्छ । सामाजिक तथा पारिवारिक सम्पर्कका माध्यमबाट निजामती सेवाका विषयमा बुझेका मध्यमस्तरीय शैक्षिक उपलब्धी हासिल गरेका आवेदकहरू नै विज्ञापित पदहरूमा आवेदकका

क्रमशः

रूपमा दोहोरिएर, तेहरिएर समेत देखिने गरेका छन् भने उत्कृष्ट उपलब्धी हासिल गर्नेहरू निजामती सेवाप्रति जागरूक हुन र चाख लिन छाडेका छन् भन्ने चर्चा पनि बौद्धिक जमातमा हुने गरेको पाइन्छ । स्वदेश/विदेशका राम्रा विश्वविद्यालयबाट उत्तीर्ण गरी अन्तर्राष्ट्रिय सरकारी/गैरसरकारी निकायहरूमा काम गरेका अनुभव प्राप्त व्यक्तिहरूलाई निजामती सेवाको उच्चपदमा प्रवेश गराउने हिसावले निजामती सेवा ऐन, २०४९ मा व्यवस्था पनि भएको हो । तर उक्त व्यवस्थाले ऐनको प्रावधान अनुसार काम गर्न सकेन ।

प्रस्तुत सन्दर्भमा समस्याको पहिचान गर्दै यससँग सम्वन्धित विद्यमान नीतिगत तथा संस्थागत प्रावधानहरूको संक्षिप्त विश्लेषण गर्दै समस्याको प्रभावकारी ढंगले समाधान गर्नको लागि व्यावहारिक सुझाव एवं सुझाव कार्यान्वयनको निम्ति कार्ययोजना समेत प्रस्तुत गर्नुहोस् । (५+७+८+५)=२५

«««समाप्त»»»

Dotnepal

१६६८८ | ७०४-७६

लोक सेवा आयोग

नेपाल परराष्ट्र सेवा, राजपत्राङ्कित द्वितीय श्रेणी,

उपसचिव वा सो सरह (अप्राविधिक) पदको आन्तरिक प्रतियोगितात्मक लिखित परीक्षा

२०७६/२/२५

समय :- ३ घण्टा

पूर्णाङ्क :- १००

पत्र :- द्वितीय

विषय :- सेवा सम्वन्धी

सबै खण्डका प्रश्नहरूको उत्तर बेग्लाबेग्लै उत्तरपुस्तिकामा लेख्नुपर्नेछ, अन्यथा उत्तरपुस्तिका रद्द हुनेछ ।

1. How do you assess the political, social and economic impact of Indo-Pak rivalry in South Asia? Explain with example. 15

2. Nepal's dependency on foreign aid for its development process does not seem to diminish even after decades of economic assistance. Identify some factors, particularly in the infrastructural sector where Nepal is compelled to seek foreign aid in the days to come, and suggest measures to gradually reduce its dependency on foreign aid. 15

3. Growth of trade imbalances for Nepal goes unabated over the last several years. Explain the reasons behind unsustainable trade balance. What kind of commercial efforts do you recommend to correct the situation? (7+8)=15

4. Prepare a hypothetical draft of the joint press statement to be issued at the end of the official visit of the President of China to Nepal. 15

5. What are the fundamental underpinnings in protecting the rights and interest of a land-locked country? What sort of relations do they deserve to maintain friendly countries in the neighborhood? 15

6. South Asian Association for Regional Cooperation (SAARC) has entered into more than 33 years of its existence. Despite more than three decades of its existence, the regional body faces criticism that it has not been successful in playing effective roles in attaining desired objectives of socio-economic transformation of its member states. And often called SAARC as a "talk shop" that made lofty decisions and declarations but it yields no result. Envisioning tangible and intangible roles of the regional body, justify the roles of this platform useful for peace, security and prosperity in the region. 25

   - Notify root causes of the problems in SAARC;
   - Identify existing provisions and obstacles in SAARC;
   - Suggest measures for improvements in SAARC;
   - Ways and monitoring means to implementing your suggestions in SAARC.

«««The End»»»